

## **SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU EKSPERTYZ SĄDOWYCH IM. PROF. DRA JANA SEHNA W 2000 ROKU**

Aleksander GŁAZEK, Wojciech PIEKOSZEWSKI

*Z Zagadnień Nauk Sądowych, z. XLV, 2001, 154–166*

Niewątpliwie rok 2000 to również w historii Instytutu rok kończący pewien okres jego rozwoju, rok pełen ważnych wydarzeń oraz wyjątkowej pracy organizacyjnej i merytorycznej wszystkich zatrudnionych w nim pracowników.

Szczególne znaczenie miały przede wszystkim przygotowania, organizacja oraz sam przebieg Drugiej Konferencji Europejskiej Akademii Nauk Sądowych. Było to bowiem dotychczas największe tego rodzaju spotkanie europejskich przedstawicieli różnych dyscyplin nauk sądowych reprezentujących zarówno instytuty oraz laboratoria sądowe, jak i ośrodki uniwersyteckie, centra szkoleniowe, a także firmy zajmujące się produkcją specjalistycznej aparatury i materiałów. Po raz pierwszy spotkało się we wrześniu w Krakowie tak liczne grono praktyków – ekspertów oraz naukowców i studentów. Obrady Konferencji stały się otwartym forum wymiany wiedzy i doświadczeń, twórczych – niekiedy burzliwych – dyskusji, a także prezentacji najnowszych osiągnięć oraz kierunków rozwoju współczesnych nauk sądowych na progu nowego tysiąclecia. Wzięło w nich udział 614 uczestników z 39 krajów, w tym z 34 państw europejskich. Zaprezentowano 167 referatów i 48 plakatów w ramach 19 sesji tematycznych. W pierwszym dniu obrad Konferencji, będącym zamkniętym spotkaniem grup roboczych Europejskiej Sieci Instytutów Nauk Sądowych (ENFSI), obrady toczyły się równolegle w dziewięciu salach, a uczestniczyło w nich 392 przedstawicieli instytutów i laboratoriów należących do tej organizacji. Dzięki bogatemu programowi imprez towarzyszących oraz wspaniałej atmosferze stworzonej przez samych uczestników Konferencji stała się ona prawdziwym świętem europejskich nauk sądowych. Podkreślić należy, iż pracownicy Instytutu, mimo ogromnego wysiłku organizacyjnego, uczestniczyli bardzo aktywnie w obradach wszystkich sesji tematycznych, prezentując 17 prac.

Drugą Konferencję Europejskiej Akademii Nauk Sądowych poprzedziła bezpośrednio VII Międzynarodowa Konferencja „Problemy rekonstrukcji wypadków drogowych”, w której wzięło udział ponad 220 osób z 13 krajów europejskich. I w tym przypadku zwrócić należy uwagę na aktywny udział

w niej pracowników Instytutu, którzy wygłosili 10 referatów na 28 wszystkich wystąpieniach.

Oprócz wspomnianych wcześniej dwóch konferencji, Instytut był także organizatorem w dniach 30 sierpnia – 2 września międzynarodowych warsztatów NATO poświęconych problematyce agresji oraz przemocy u nieletnich i młodocianych oraz współorganizatorem XVII Konferencji Toksykologów Sądowych w Pieczyskach koło Bydgoszczy, która została przygotowana w czerwcu wspólnie z Katedrą i Zakładem Medycyny Sądowej Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy. We wrześniu w Instytucie odbyło się także posiedzenie Komisji Analizy Powietrza i Gazów Komitetu Chemii Analitycznej PAN.

Od początku roku pracownicy Instytutu zaangażowani byli w realizację projektu „National Training Program for Forensic Science Experts (NATFOSE)”, finansowanego z dotacji Komisji Europejskiej w ramach programu Tempus Phare. W pierwszym kwartale odbyły się między innymi trzy seminaria z udziałem partnerów zagranicznych ze Szwecji, Holandii i Wielkiej Brytanii, uczestniczących w realizacji tego projektu. Seminaria te miały na celu opracowanie wspólnych programów szkolenia prokuratorów oraz pracowników straży granicznej z zakresu badania dokumentów i pisma ręcznego, narkotyków i identyfikacji śladów biologicznych na podstawie profili kodu DNA. W drugim kwartale zorganizowane zostały trzy wyjazdy studyjne pracowników Instytutu, prokuratorów i pracowników straży granicznej do partnerskich laboratoriów zagranicznych. Natomiast we wrześniu, tuż po obu wspomnianych na wstępie międzynarodowych konferencjach, odbyło się seminarium dla grupy 79 polskich prokuratorów zatytułowane „Postępy w naukach sądowych”, podczas którego zajęcia prowadzili wykładowcy ze wszystkich ośrodków biorących udział w tym projekcie.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w dniach 30 sierpnia – 20 września Instytut gościł ponad 1000 osób, w tym blisko 650 z zagranicy, a pracownicy Instytutu uczestniczyli ponadto w 7 innych konferencjach, w tym 6 za granicą, prezentując w tym czasie na konferencjach organizowanych przez Instytut oraz innych spotkaniach międzynarodowych 39 prac.

Pracownicy Instytutu brali aktywny udział w konferencjach i spotkaniach naukowych nie tylko we wrześniu, lecz przez cały rok, uczestnicząc także w wielu spotkaniach zarządów grup roboczych ENFSI. Aktywność Instytutu na forum międzynarodowym jest jednym z istotnych elementów jego działalności, zmierzającej między innymi do uzyskania wiodącej pozycji wśród instytutów oraz laboratoriów sądowych nie tylko w Europie środkowej i wschodniej. Służy ona również promocji osiągnięć polskich nauk sądowych, a także polskiego wymiaru sprawiedliwości. W ubiegłym roku pracownicy Instytutu podczas międzynarodowych konferencji i spotkań,

w kraju i zagranicą, przedstawili ogółem 50 prac, a łącznie z konferencjami i sympozjami krajowymi – 85 prac.

Bez zakłóceń przebiegała realizacja planowych oraz pozaplanowych prac badawczych. Złożono kolejne wnioski do KBN o dotacje kolejnych projektów (wieloletnich tematów zespołowych oraz indywidualnych grantów promotorских). Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż zakończone zostały również dwa przewody doktorskie oraz jeden habilitacyjny. Nie zmalała także aktywność Instytutu w realizacji wielu przedsięwzięć szkoleniowych. Do końca dobiegają prace nad sformalizowaniem działalności Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych w zakresie szkoleń dla różnych grup zawodowych pracowników wymiaru sprawiedliwości. Odnotować również trzeba rozszerzenie oferty szkoleniowej Zakładu Psychologii Sądowej na seminaria dla psychologów i pedagogów z Rodzinnych Ośrodków Diagnostyczno-Konsultacyjnych.

Wzrosła liczba wydanych opinii i wykonanych analiz w porównaniu z latami poprzednimi przy jednoczesnym spadku liczby biegłych zatrudnionych w Instytucie. Poza tzw. analizami alkoholowymi, najwięcej spraw dotyczyło badań substancji odurzających, rekonstrukcji wypadków drogowych oraz identyfikacji na podstawie kodu DNA.

## DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Podstawę działalności naukowo-badawczej Instytutu Ekspertyz Sądowych w roku 2000 stanowił przede wszystkim plan badań naukowych zatwierdzony przez Radę Naukową Instytutu w dniu 10 grudnia 1999 roku.

### Granty

W roku 2000 realizowano 5 tematów badawczych dzięki środkom finansowym otrzymywanym z Komitetu Badań Naukowych:

1. Wchłanianie i eliminacja etanolu w ustroju człowieka na przykładzie zmian we krwi, powietrzu wydechym i ślinie w aspekcie oceny stanu trzeźwości (Zakład Toksykologii Sądowej);
2. Oznaczanie środków odurzających z grupy alkaloidów opium oraz grupy amfetaminy i jej pochodnych we włosach narkomanów metodami chromatografii gazowej i chromatografii cieczowej sprzężonymi ze spektrometrią mas (Zakład Toksykologii Sądowej);
3. Zastosowanie oznaczeń pochodnych opium w ślinie dla potrzeb prognozowania i prowadzenia detoksykacji pacjentów uzależnionych (Zakład Toksykologii Sądowej);
4. Proces selektywnego określania cech psychofizycznych i społecznych nieznanego sprawcy zabójstwa (Zakład Psychologii Sądowej);

5. Procesy hamowania samochodów osobowych w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego (Zakład Badania Wypadków Drogowych).

W roku 2000 zakończono pracę nad tematem badawczym nr 3, a uzyskane wyniki zostały zaprezentowane na międzynarodowych konferencjach naukowych, a także stały się przedmiotem publikacji przeznaczonej do druku w czasopiśmie *Chemia Analityczna*. Do Komitetu Badań Naukowych złożono 5 kolejnych wniosków o finansowanie tematów badawczych w 2001 roku.

### **Prace badawcze**

#### ***Zakład Toksykologii Sądowej***

W Zakładzie Toksykologii Sądowej oprócz tematów finansowanych przez KBN (zob. rozdział Granty) prowadzono następujące prace badawcze objęte planem:

1. Rtęć w narządach wewnętrznych – normalnie występujące stężenia (kontynuacja);
2. Stężenie metali w materiale biologicznym osób uzależnionych od narkotyków (kontynuacja);
3. Opracowanie metody identyfikacyjnej i oznaczania psylocyny we krwi i moczu metodą chromatografii cieczowej sprzężonej ze spektrometrią mas (LC-MS);
4. Oznaczanie flunitrazepamu i dezmetylflunitrazepamu we krwi metodą chromatografii gazowej z detektorem wychwyty elektronów.

W roku 2000 ukończono badania nad wszystkimi wymienionymi tematami. Ich wyniki zostały przedstawione na krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, a także opublikowane w czasopismach. Prace nad tematem badawczym nr 3 przeprowadzane były wspólnie z Kliniką Toksykologii Collegium Medicum UJ, a temat nr 4 stanowił podstawę pracy magisterskiej obronionej na Wydziale Chemii UJ.

#### ***Zakład Kryminalistyki***

W Zakładzie Kryminalistyki prowadzono następujące planowe prace badawcze:

1. Fizykochemiczne badania śladów powystrzałowych pochodzących z różnych rodzajów amunicji do broni palnej;
2. Zastosowanie analizy ilościowej SEM/EDX do identyfikacji śladów kryminalistycznych w postaci odłamków szkła;
3. Identyfikacja uszkodzeń odzieży spowodowana działaniem fali uderzeniowej towarzyszącej wybuchowi;
4. Badania dermatoglifów osób cierpiących na schizofrenię i depresję;

5. Wykorzystanie mikrośladow botanicznych w kryminalistyce;
6. Możliwość różnicowania lakierów na podstawie ich składu pigmentowego;
7. Różnicowanie past długopisowych i atramentów – porównanie stosowanych metod.

Ponadto w Zakładzie Kryminalistyki realizowano następujące prace pozaplanowe:

8. Identyfikacja materiałów kryjących typu tonery;
9. Rekonstrukcja twarzy mumii w oparciu o obrazy tomograficzne metodą rysunkową.

W roku 2000 zakończono prace nad tematami badawczymi planowymi nr 2, 4, 6 i 7 oraz pozaplanowymi. Ich wyniki zostały zaprezentowane w formie referatów na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych (np. na Drugiej Konferencji Europejskiej Akademii Nauk Sądowych przedstawiono referaty będące wynikiem prac nad tematami nr 1, 2 i 7) a także zostały opublikowane bądź są przygotowywane do druku. Szczegółowe wyniki tematu badawczego nr 1 stały się podstawą pracy magisterskiej obronionej na Wydziale Chemii UJ, a także publikacji w czasopiśmie *Z Zagadnień Nauk Sądowych* (por. z. XLI, s. 62–86). Temat nr 3 jest realizowany wspólnie z drem Wolfem Kraussem z Laboratorium Policji Badenii-Wirtembergii w Sztutgarcie.

### ***Zakład Psychologii Sądowej***

W Zakładzie Psychologii Sądowej, oprócz tematu finansowanego przez KBN (zob. rozdział Granty), prowadzono badania nad następującym tematem planowym:

1. Osobowość rodziców walczących o powierzenie władzy rodzicielskiej (kontynuacja).

Szczegółowe wyniki uzyskane podczas wykonywania obu prac badawczych zostały przedstawione na międzynarodowych konferencjach naukowych, a także przygotowywane są do druku w czasopismach naukowych.

### ***Zakład Badania Wypadków Drogowych***

W Zakładzie Badania Wypadków Drogowych, oprócz tematu finansowanego przez KBN (zob. rozdział Granty), realizowano następujące planowe tematy badawcze:

1. Badania nad identyfikacją opóźnień pojazdów w warunkach odpowiadających sytuacji kolizyjnej;
2. Wpływ zanieczyszczenia jezdni i niepełnej utylizacji skutków wypadku na bezpieczeństwo ruchu drogowego i rekonstrukcje przebiegu zdarzenia.

Od realizacji powyższych tematów odstąpiono z powodu nieprzyznania środków finansowych z KBN.

### **Pracownia Hemogenetyki Sądowej**

W Pracowni Hemogenetyki Sądowej realizowano następujące tematy badawcze:

1. Badanie polimorfizmu mitochondrialnego DNA (kontynuacja);
2. Analiza polimorficznych sekwencji mitochondrialnego DNA (mtDNA) zwierząt w aspekcie medyczno-sądowym;
3. Zróżnicowanie genetyczne populacji polski południowej w zakresie *loci* zawartych w zestawie SGM Plus.

### **Prace doktorskie i habilitacyjne**

W 2000 roku obronione zostały dwie prace doktorskie wykonane przez pracowników Instytutu Ekspertyz Sądowych:

1. Teresa Chacia: „Lek a kierowca – ze szczególnym uwzględnieniem benzodiazepin”, praca doktorska obroniona 22 kwietnia 2000 na Wydziale Farmaceutycznym Collegium Medicum UJ, promotor: prof. dr hab. Wojciech Piekoszewski.
2. Maciej Szaszkiwicz: „Podkultura więzienna jako zespół uwarunkowań ograniczających efektywną resocjalizację więźniów”, praca doktorska obroniona 9 czerwca 2000 roku na Wydziale Filozoficznym UJ, promotor: prof. dr hab. Bronisław Urban (por. *Z Zagadnień Nauk Sądowych* 2000, z. XLIV, s. 173–177).

Na kolokwium habilitacyjnym, które odbyło się na Wydziale Chemii UJ w dniu 29 czerwca 2000, wnioskowano o przyznanie stopnia naukowego doktora habilitowanego Janinie Ziębie-Palus na podstawie przedstawionej pracy pt. „Fizykochemiczne badania lakierów i olejów samochodowych dla celów kryminalistycznych”.

### **Konferencje i seminaria naukowe oraz publikacje**

W 2000 roku pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych wzięli udział w 24 międzynarodowych i 21 krajowych konferencjach naukowych, prezentując w sumie 85 doniesień naukowych (referatów lub plakatów), w tym 50 na konferencjach międzynarodowych. Uczestniczyli także w 32 seminariach oraz zebraniach różnych placówek i towarzystw naukowych, przedstawiając na nich 15 prac. W okresie od stycznia do grudnia 2000 r. odbyły się 34 wewnątrzinstytutowe, wtorkowe spotkania seminaryjne, podczas których wygłoszono 39 referatów i sprawozdań.

Pracownicy Instytutu w 2000 roku wydali drukiem 104 prace oryginalne, kazuistyczne lub poglądowe oraz 38 sprawozdań, recenzji i innych publikacji.

### Działalność wydawnicza

W roku 2000 Wydawnictwo IES wydało cztery kolejne zeszyty (XLI, XLII, XLIII i XLIV) czasopisma *Z Zagadnień Nauk Sądowych*, a także skorowidz wszystkich prac opublikowanych na jego łamach w latach 1960–1999. Zeszyty XLII i XLIII są wydawnictwami specjalnymi, zawierającymi teksty referatów oraz plakatów zaprezentowanych podczas 37 Zjazdu Międzynarodowego Stowarzyszenia Toksykologów Sądowych, który został zorganizowany przez Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie w dniach 5–9 września 1999 roku. Ponadto opublikowano numery 1–12 czasopisma *Paragraf na Drodze*. Ukazały się również następujące pozycje książkowe:

1. Abstracts Cracow 2000 – Challenges for the New Millennium (ISBN 83-87425-51-6);
2. Forensic Psychology and Law, Alicja Czerederecka, Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska, Józef Wójcikiewicz (red.), (ISBN 83-87425-31-3);
3. Problemy rekonstrukcji wypadków drogowych, VII Konferencja (ISBN 83-87425-41-9);
4. Tadeusz Tomaszewski, Dowód z opinii biegłego w procesie karnym (Seria: Prawo dowodowe), II wydanie (ISBN 83-87425-55-9);
5. Józef Wójcikiewicz, Dowód naukowy w procesie sądowym (seria: Prawo dowodowe) (ISBN 83-87425-50-8);
6. Józef Wójcikiewicz, Scientific Evidence in Judicial Proceedings (ISBN 83-87425-61-3).

W ramach współpracy z Departamentem Prokuratury Krajowej Wydawnictwo IES współuczestniczyło w wydaniu 12 numerów miesięcznika *Prokuratura i Prawo* oraz – we współpracy z Polskim Towarzystwem Medycyny i Kryminologii – 4 zeszytów *Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii*.

### DZIAŁALNOŚĆ OPINIODAWCZA

W 2000 roku zarejestrowano wpływ 2952 spraw. Zrealizowano w tym okresie 2893 sprawy, z tego 1218 skierowanych przez policję, 1201 przez prokuratury, 389 przez sądy, 46 przez placówki służby zdrowia oraz 39 spraw przesłanych przez innych zlecniodawców (m.in. żandarmerię wojskową, Urząd Celny). Łącznie wykonano analizy i opracowano opinie w 2893 sprawach, a 308 spraw załatwiono korespondencyjnie bez wydawania opinii.

Pracownicy Instytutu brali udział w 177 rozprawach sądowych oraz 42 oględzinach i eksperymentach rzeczoznawczych.

W 2000 r. w Instytucie zatrudnionych było 46 biegłych różnych specjalności, w tym 7 w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Wzorem lat ubiegłych, pracownicy Instytutu uczestniczyli w licznych międzylaboratoryjnych – zarówno zagranicznych, jak i krajowych – testach kontroli jakości wyników badań.

### DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

W ramach działalności szkoleniowej Centrum Edukacyjnego Nauk Sądowych w 2000 roku zostały przeprowadzone niżej wymienione seminaria.

1. Dla prokuratorów:
  - jedno czterodniowe seminarium „Psychologia śledcza”, w którym uczestniczyły dwie grupy uczestników, łącznie 40 osób;
  - dwa pięciodniowe seminaria „Współczesne metody identyfikacji człowieka” (cztery grupy, 109 uczestników);
  - dwa pięciodniowe seminaria „Ślady i ich badanie – możliwości oraz ograniczenia nauk sądowych” (cztery grupy, 114 uczestników);
  - jedno trzydniowe seminarium „Ekspertyza dokumentów i elektronicznych nośników informacji (dwie grupy, 38 uczestników);
  - jedno pięciodniowe seminarium „Kryminalistyczna rekonstrukcja przebiegu zdarzenia” (dwie grupy, 58 uczestników);
  - jedno trzydniowe seminarium „Współczesne metody badawcze nauk sądowych – wybrane zagadnienia” (w ramach projektu NATFOSE finansowanego ze środków programu Tempus-Phare; dwie grupy, 79 uczestników).
2. Dla sędziów:
  - trzy pięciodniowe seminaria „Ekspertyza psychologiczna w sprawach dotyczących dziecka i rodziny” (trzy grupy, 62 uczestników);
  - jedno pięciodniowe seminarium „Problematyka wypadków drogowych w postępowaniu sądowym” (dwie grupy, 51 uczestników);
  - jedno pięciodniowe seminarium „Dowód naukowy w postępowaniu sądowym” (dwie grupy, 29 uczestników).
3. Dla psychologów i pedagogów z RODK:
  - dwa pięciodniowe seminaria „Ekspertyza psychologiczna w sprawach dotyczących rodziny” (dwie grupy, 52 uczestników);
  - dwa trzydniowe seminaria „Ekspertyza psychologiczna w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie” (dwie grupy, 57 uczestników);
  - dwa trzydniowe seminaria „Nieletni sprawcy przestępstw – przyczyny i przejawy agresji” (dwie grupy, 95 uczestników).



Ponadto prowadzono inne szkolenia pracowników wymiaru sprawiedliwości:

- szkolenie dla prokuratorów prokuratur okręgu warszawskiego;
- szkolenie dla prokuratorów i asesorów prokuratur okręgu radomskiego;
- szkolenie dla prokuratorów na temat „Ekspertyza wypadków drogowych”;
- szkolenia dla prokuratorów z prawa dowodowego organizowane przez Wydział Szkolenia Ministerstwa Sprawiedliwości;
- szkolenie aplikantów prokuratorów okręgu Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie;
- szkolenie dla sędziów orzekających w sprawach karnych i penitencjarnych;
- szkolenie dla sędziów i asesorów Sądów Okręgowych w Olsztynie i Ostrołęce;
- wykład „Dowód naukowy w procesie sądowym”, studia podyplomowe dla sędziów i prokuratorów organizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości;
- szkolenie dla psychologów z RODK w Tarnobrzegu i Stalowej Woli na temat „Podstawy interpretacji TAT i CAT”.

Pracownicy Instytutu uczestniczyli również w podyplomowych szkoleniach różnych grup zawodowych. Prowadzono:

- wykłady, seminaria oraz egzaminy dyplomowe na studium podyplomowym „Ekspertyza wypadku drogowego”, Politechnika Krakowska;
- wykłady na studium podyplomowym „Ekspertyzy w zakresie techniki samochodowej i ruchu drogowego”, Politechnika Szczecińska;
- wykład „Metodyka ujawniania, zabezpieczania i dokumentowania śladów na miejscu wypadku drogowego”, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie;
- wykład „Ekspertyzy wypadków drogowych” dla komendantów Państwowej Straży Pożarnej, Człuchów;
- wykład „Z problematyki badania kierowców na obecność środków odurzających” dla naczelników wydziału ruchu drogowego komendy policji województwa małopolskiego, Gródek nad Dunajcem;
- wykłady i ćwiczenia na kursie zorganizowanym przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie „Analiza toksykologiczna materiału biologicznego”, Kraków;
- wykłady i ćwiczenia na kursie zorganizowanym przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie „Alkoholologia sądowa i narkomania”, Kraków;

- szkolenie dla nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych „Sposoby postępowania z dzieckiem w sprawach dotyczących podejrzenia o molestowanie seksualne”, Przemyśl;
- szkolenie dla psychologów do licencji uprawniającej do prowadzenia badań osób ubiegających się o posiadanie broni, Białobrzegi;
- szkolenie dla lekarzy i psychologów specjalizujących się w zakresie seksuologii, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Warszawa.

Z kolei pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych przebywali na stażach oraz uczestniczyli w różnych szkoleniach i konsultacjach. I tak m.in. mgr Marcin Kunicki odbył trzytygodniowy staż w Holenderskim Instytucie Nauk Sądowych w Rijswijk, dr Beata M. Trzcńska i dr Janina Zięba-Palus uczestniczyły w pięciodniowym szkoleniu członków Grupy Roboczej ENFSI w zakresie korzystania z komputerowej bazy lakierów samochodowych EUCAP zorganizowanym przez Bundeskriminalamt w Wiesbaden (Niemcy), mgr Wojciech Lechowicz i mgr Paulina Wolańska-Nowak wizytowali Uniwersytet w Dundee i komisariat policji w Dundee (Wielka Brytania) w ramach krajowego programu szkolenia ekspertów nauk sądowych w laboratoriach toksykologicznych, mgr Wojciech Branicki uczestniczył w sześciodniowym szkoleniu zorganizowanym przez Krajowe Laboratorium Nauk Sądowych w Linköping (Szwecja) w ramach programu TEMPUS, a Piotr Ciępka przebywał na jednodniowym szkoleniu w Wilingen (Niemcy), które dotyczyło obsługi urządzenia UDS.

#### DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

W ramach działalności dydaktycznej Pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych przeprowadzili w 2000 roku następujące zajęcia dla studentów wyższych uczelni:

- cykl wykładów „Ekspertyza sądowa” dla studentów Wydziału Prawa UJ;
- wykłady, ćwiczenia i warsztaty dla studentów Wydziału Psychologii Stosowanej UJ;
- zajęcia na temat testu Rorschacha dla studentów Wydziału Psychologii UJ;
- wykłady, seminaria i ćwiczenia dla studentów Wydziału Chemii UJ na kierunkach: ochrona środowiska oraz chemia sądowa;
- wykłady z zakresu toksykologii sądowej i środowiskowej dla studentów Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UJ.

Sprawowano również bezpośrednią opiekę nad siedmioma pracami magisterskimi studentów Wydziału Chemii oraz Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

#### RADA NAUKOWA

W 2000 roku odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej (17 marca i 12 grudnia). Pierwsze, w którym uczestniczył minister Janusz Niemcewicz, poświęcone było rocznemu sprawozdaniu dyrektora Instytutu z realizacji zadań statutowych i innych działań podejmowanych przez Instytut w 1999 roku. Po dyskusji Rada przyjęła przedstawione sprawozdanie z działalności IES.

Drugie posiedzenie tradycyjnie odbyło się w dniu 12 grudnia w rocznicę śmierci Prof. Jana Sehna. Rada zaopiniowała plan pracy naukowej na 2001 rok, zatwierdziła plan wyjazdów zagranicznych prawników IES oraz omówiła plan finansowy na 2001 rok. Ponadto przedyskutowano założenia perspektywiczne działalności Instytutu oraz kierunków jego dalszego rozwoju w latach 2001–2005.

## **THE PROFESSOR JAN SEHN INSTITUTE OF FORENSIC RESEARCH. 2000 ANNUAL REPORT**

Aleksander GŁAZEK, Wojciech PIEKOSZEWSKI

### SUMMARY

In the history of the Institute, the year 2000 undoubtedly closes a certain period of its development. It was a year rife with important events and hard organisational work for all of its employees.

The most important were the preparation and organisation of the Second Conference of the European Academy of Forensic Sciences. It was, as yet, the biggest assembly of this kind, gathering European representatives in various fields of forensic science, representing Institutes, forensic laboratories, university centres, training centres, and firms producing specialised equipment and materials. It was the first time in history that such a numerous group of experts-practitioners, scientists and students had met in Cracow. The conference became an open forum for the exchange of knowledge and experiences, for creative-although sometimes stormy discussions, as well as presentations of the latest achievements and directions of development in contemporary forensic sciences at the threshold of the new Millennium. 614 participants from 39 countries, including 34 European countries, attended the Conference. 167 papers and 48 posters, in 19 thematic sessions, were presented. On the first day of the Conference, which was the closed session of work groups of the European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI), 392 representatives of institutes and laboratories belonging to the organisation met simultaneously in nine rooms. Thanks to the rich program of accompanying events, and the wonderful atmosphere created by the participants themselves, the Conference became the year's highlight event in European forensic sciences. It bears special mention that the employees of the Institute of Forensic research in Cracow, despite the huge organisational workload, actively participated in all of the thematic sessions, presenting 17 works altogether.

The Second Conference of the European Academy of Forensic Sciences was preceded by the 7th International Conference on "Problems of Road Accident Reconstruction", in which over 220 participants from 13 European countries took part. Also in this case, one should note the active participation of the Institute's employees, who delivered 10 out of 28 papers.

Apart from the above-mentioned Conferences, The Institute also organised the International NATO workshops devoted to the problems of aggression and violence in juveniles and minors from August 30 through September 2, and co-organised the 17th Conference of Forensic toxicologists in Piecyska near Bydgoszcz, which took place in June and was organised together with the Faculty and Department of Forensic Medicine of the L. Rydygier Medical Academy in Bydgoszcz. In September the Institute hosted a session of the Air and Gases Analysis Commission of the Polish Academy of Sciences' Analytical Chemistry Committee.

Since the beginning of the year, the employees of the Institute have been involved in the realisation of the National Training Program for Forensic Science Experts (NATFOSE), subsidised by European Commission within the framework of Tempus Phare program. In the first quarter of the year, three seminars took place including foreign partners from Sweden, Holland and Great Britain, who are taking part in the realisation of this project. The aim of the seminars was to work out joint training programs for prosecutors and border guards in the field of document and handwriting examination, drugs, and the identification of biological traces on the basis of DNA code profiles. In the second quarter of the year, three study trips to foreign partner laboratories were organised for the employees, prosecutors and border guards. In September, after the two above-mentioned Conferences, a seminar for a group of 79 Polish prosecutors, on "The Progress in Forensic Sciences" took place, during which sessions were conducted by lecturers from all of the centres involved in the project.

The fact should be noted that between 30 August – 20 September, the Institute hosted over 1000 people, including nearly 650 foreign guests, and the employees of the Institute participated in 7 other conferences, including 6 abroad, presenting 39 works during these meetings.

The employees of the Institute took an active part in conferences and scientific meetings not only in September, but also throughout the year, participating in numerous meetings of the governing bodies of ENFSI work groups. The presence of the Institute on the international forum constitutes an essential element of its activity, aiming, among other things, at achieving a leading position among institutes and laboratories not only in Eastern and Central Europe. It also promotes the achievements of Polish forensic sciences and the Polish judicial system. Last year, the employees of the Institute, during international meetings and conferences in Poland and abroad presented 51 works altogether, and counting exclusively Polish conferences and symposia – 85 works.

The realisation of planned and unplanned research works went undisturbed. Further applications for KBN grants to realise subsequent projects (long-term team projects and individual undergraduate grants) were submitted. Worthy of special note is the fact that two Doctorates, as well as one habilitation thesis were completed. The Institute was also active in its training activities. The efforts to formalise the Educational Centre of Forensic Sciences in its capacity to train various representatives of the judicial system are nearing their end. The broadening of the training offer of the Department of Forensic Psychology, with the inclusion of seminars for psychologists and educators from Diagnostic and Consultative Family Centres, should also be mentioned.

There was an increase in the number of expert opinions and analyses in comparison to previous years, accompanied by a drop in the number of experts employed by the Institute. Apart from so-called alcohol analyses, the majority of cases concerned the examination of narcotic substances, the reconstruction of road accidents, and identification on the basis of DNA.